

egy Lélek itatott át" (1Kor 12,13). Ez a keresztyény lét a bérálásban erősödik és fejlődik tovább és az Eukarisztiában lesz teljessé az Úrral és a hittestvérekkel való közösségben: „Mi ugyanis sokan egy kenyér, egy test vagyunk, mivel mindnyájan egy kenyérben részesedünk" (1Kor 10,17).

Más szavakkal: a keresztennyé levés a Szentlélekből történik, tehát nem természetes úton-módon, hanem kommúnió révén. Ezért a Szentlélekből születni annyit jelent, mint beleszületni a közösségbe, ami valójában az eukarisztikus közösség. Ennélfogva keresztennyé lenni és a keresztyény közösségbe tartozni nem egymás után következő fejlemény, hanem a keresztennyé válás a közösség ölen megy végbe, ezért is hívjuk ezt a közösséget Anya-szentegyháznak. Mindebből érthető, hogy az ősegyház miért ünnepelte a keresztséget, a bérálást és az Eukarisztiát együttesen mint a keresztyény beavatás szentségeit, miért hívták egymást testvéreknek és miért tekintették ezt az új összetartozást még a családi kapcsolatnál is előbbrevalónak. Az eukarisztikus közösség átértézte, hogy már az eszkatológikus közösség része, záródokúton itt a világban, átmenetben a teljes, „színről-színre" való kommúnió felé.

Még hosszasan lehetne folytatni az Egyház imái pneumatológikus vonatkozásainak csokorba szedését. De a közölt szemelvény elégségesen mutatja, mennyire öntudatosult bennünk a Szentlélek Úristen szerepe és működése életünkben. A Benne való elmélyülésünknek azonban még tovább kell folynia, ahogy erre VI. Pál pápa buzdított bennünket. Hiszen a szentmise és a szentiségek Isten megváltó szeretetének jelei és forrása. Viszont a Szentlélek az Atya és a Fiú egymás iránt való szeretetének pecsétje, isteni szeretetajándék a legjavából. Ezért nélkülözhetetlen keresztyény életünkben!

Széneszi Miklós

A LÉLEK ÉS A KOZÜSSÉG

Az utóbbi években mind többen fedezik fel a Szentlélek működését életünkben. Megtérnek, megújulnak, hirdetik az Úr örömhírét. Közösségeink életében azonban még mindig kevés szerep jut a Lélek hatásának. Legalább is amennyire ez a mi közreműködésunktől is függ. A Szentlélek jelentőségét főleg a „hivatalos egyház" és a „karizmatikus közösség", az „egyházi szervezettek" és a „megújulás" kérdésével kapcsolatban emlegetik. Leginkább azért, hogy a kettőt szembeállítsák.

A következő sorok pár gondolatot szeretnének rögzíteni, amelyek az első keresztyény közösségek életéről való elmélkedéssel kapcsolatban merültek föl. Főleg két rész ragadott meg: az Apostolok Cselekedetei 4. fejezetének második fele és szent Pálnak a korintusiakhoz írt első levele. Az elsöben a zsen-

dülő jeruzsálemi közösség tüze, a másodikban a négy—öt éve alapított egyházközösség élete tárul fel. Eszmény és valóság? Mindenesetre az írások a mi oktatásunkra szolgálnak. Mit tanulhatunk ezekből a mi közösségi életünkre nézve? Mit kell tennünk, hogy abban is lüktetőbb legyen a Lélek áradása?

1. „Azután, hogy szabadon bocsátották őket, az övéikhez mentek, és elbeszélték, mit mondtak nekik a főpapok és a vének” (Csel 4,23).

Péter és János áll előtérben. Őket vetették börtönbe, majd szabadon bocsátották, mert végeredményben semmi kivetni valót nem tudtak abban találni, hogy Jézus nevében meggyógyították a bénán született embert. Látható azonban a közösséghez való viszonyuk, ennek szelleme.

Mennyi közvetlenséget, bensőséget fejez ki már maga a szó: „övéik”! Ezt érzi a szülők, a gyermekek, a rokonok egymás között. Az együvé tartozás, a szeretet kötelékét. Az anyémet, a tiedet túlszárnyalja a „mien”, a mindanynyunké. Bensőséges légkör uralkodik, mert mindegyik tag érzi, hogy szeretheti a másikat, és élvezzi a másik szeretetét.

Péter és János oda megy, ahol otthonra, megértésre talál, ahol várják őket, aggódnak értük: övéikhez. A jeruzsálemi közösség magáénak tekintette őket, és ők is ennek tagjait. Kétségtelenül előljárók voltak, Krisztustól rendelt vezetők és tanúk. Ezért emelik fel szavukat, ezért vállalják a felelősséget. A sorok között azonban érezhetjük, hogy mindez nem választotta el őket a többiektől. Az alaphangot összetartozásuk adja meg. Az apa és anyja is feje a családnak, de ez nem szünteti meg a gyermekekkel való közvetlen, szeretetteljes viszonyt.

Közösség ott van, ahol érezzük: szeretnek, és mi is szeretjük a többit. Együtt növekedhetünk, segítenek fejlődésünkben, és mi is hozzájárulunk az ő gazdagodásukhoz. Nem pusztán együttélésről vagy egymás mellettségéről van szó. Ezt megtalálhatjuk a tömegben is. A szervezetek ill. társaságok tagjai már közelebbi viszonyba kerülnek egymással. De még itt is a szabályok megtartása, a feladatok elvégzése a döntő. Az olyan közösség tagjait, akik igazán „övéik” között érzik magukat, a létüket átjáró élménygazdagság fűzi össze, és egyre növekvő szeretet készlettel tevékenységre.

Meg akarjuk tudni, igazi-e közösségünk? Vagy azt szeretném megállapítani, melyik közösséghez tartozom valójában? Nézzem meg — a szívem mélyén —, kiket tartok enyéimnek, kik sorolnak engem övéik közé? Kiknek mondom el, ami a szívemen fekszik, kikkel osztom meg örömeimet, bánatomat? Családom tagjainak öntöm-e ki szívemet, mert tudom, hogy meghallgatnak, együttéreznek velem? Ők is el mernek-e jönni hozzám, mert érzik, hogy nálam megértésre fognak találni? Vagy „idegenekhez” fordulunk, én is meg ők is? Persze ezzel az idegenek már megszűnnek idegenek lenni, hisz bensőnket tártuk fel nekik. Szomorú azonban, ha családom számára azok maradnak. Valódi barátainak csak akkor tekinthetem őket, ha családomnak is rész jut gazdagító jelenlétük-ből.

És milyen a viszonyom egyházi közösségemhez? Plébániám, egyházmegyéim tagjai övéknek tartanak, vagy legtöbbször számára teljesen idegen vagyok, és

ők is nekem? Hogyan látom vezetőit? Hogy látja őket a hívek közössége? Csak feljebbvalónak vagy éppen hivatalnoknak? Még mindig azt mondjuk-e, amikor a papokról, püspökökről van szó: „az Egyház”, — mintha ők egy másik közösséghez tartoznának? Talán onnét ered ez, hogy azt hiszem: ők nem tekintenek engem, minket övéiknek? — Isten különféle karizmákkal lát el mindegyikünket, amint Szent Pál olyan szépen emlékezteti a korintusi híveket. Az is kétségtelen, hogy az egyházközségeken belül közelebb érzem magamat azokhoz, akikkel már csaknem húsz éve összejárunk imádkozni, akikkel igazi baráti kapocs fűz össze. De jogosít-e ez arra, hogy elfeledkezzem a többiről? Hogy ne lássam, milyen messze vagyunk sok tekintetben a jeruzsálemi közösségtől, ahol az apostolok és a hívek viszonyát Lukács oly találóan jellemezte az „övéik” szóval?

2. „Hűséges az Isten, aki meghívott Fiának, Jézus Krisztusnak, a mi Urunknak közösségébe” (1Kor 1,9).

A családi közösség a közös származáson, a vérségi köteléken alapszik, jóllehet a férj és feleség éppen nem vérrokonok: szeretetben kötelezik el életüket egymásnak és azoknak, akik tőlük származni fognak. — Barátainkkal összetalálkoztunk, megérettük, hogy gazdagíthatjuk a másikat, illetve ő is személyiségünk kifejlődését segítheti elő, s ezért útitársként szegődtünk egymáshoz; együtt akarunk növekedni. — A keresztyén mindezt éli és vállalja, örül neki. Azonban még mélyebb együvé tartozást is megél. Tudja, hogy Krisztus vére is összekapcsolja a többiekkel, amit a kereszten kiontott és amit az oltáron nyújt. Tudja, hogy a hittel életét elkötelező igent mondott, mert Isten szeretetből adott választ kíván. S főleg tudja, hogy mindez azért lehetséges, mert Krisztus közösségébe a Lélek vezette. Egy Lélek élteti őket.

„Azt sem mondhatja senki: „Jézus az Úr”, csak a Szentlélek áldtal” (1Kor 12,3). Keresztyéynek lenni annyi, mint Jézus közösségében élni, mert a Lélek megadta, hogy felismerhetem őt. Krisztus fölfedezése az Isten mélységébe vezet. Már pedig „Isten titkait nem ismeri senki, csak Isten Lelke” (12,11). Ő képesíti, hogy a Háromságos Egy Isten bensőségét valamiképpen fölismerhessem földi életemben. Ezért közösségünk forrása a Lélek. Ő sugall, Ő világosít meg, hogy eljuthassunk Krisztushoz. Ő ad erőt, hogy vele egy Testté kapcsolódhassunk. „Mi ugyanis mindnyájan egy Lélekben egy testté lettünk a keresztségben” (12,13). Ezzel a legmélyebb kapocs alakul ki köztünk is, akik Krisztushoz tartozunk, mert Isten az Atyánk.

Sikerül-e ebben a hitben, ebben a szemléletben megújítani családát közösségünket? A Háromságos Egy Isten titka kihate többiekhez, élettársamhoz, gyermekeimhez való viszonyomra? Benne minden Személy valóban megőrzi sajátosságát, és mégis a legmélyebb, legvalódibb egységet képezik. Isten valóban közösség. Milyen messze vagyok ettől, amikor — türelmetlenségből, önzésből, nemtörődomségből — azt kívánom, hogy a másik olyan legyen, mint én, vagyis veszítse el személyiségének karizmáit! Észre sem veszem, hogy evvel szürkességem mércéjére akarom leszűkíteni a többiek gazdagságát, s tulajdonképpen megszüntetem a közösséget.

Barátaimban érdekel-e, hogy a másoknak van-e hite, amit megoszthatunk, amivel egymást erősíthetjük? Krisztusban találkozom-e velük? Pedig mennyire kellene ez, hogy gyermekeinknek olyan környezetet tudjunk biztosítani, ahol az Ő Lelke az éltető elem! Próbáljuk-e együtt sugározni Lelkének szeretetét? Egyedül nem könnyű ez. S evvel fölvetődik a kérdés: egyházközösségünket vajon ez a Lélek élteti? Mire épül tulajdonképpen? Hagyományra? Vagy csak arra szolgál, hogy tágabb körű ismeretséget biztosítson számunkra, amit mi, a nagyvárosok névtelenségében élők annyira szomjazunk? Ha ez az összekötő kapocs, akkor hamar foszlásnak indulhat ez az „egyházközösség”, mert rövidesen észrevevesszük, hogy ezt a szerepet más, Krisztus nélküli közösség is kielégítheti. Krisztus kegyelmének jele és eszköze akarunk lenni? De nem kellene-e akkor szüntelen az ő Lelkét segítségül hívni, sugallataira szívünket tárva tartani?

3. „... egy szívvel-lélekkel Istenhez emelték szavukat” (Csel 4,24). „Testvérek, Urunk Jézus Krisztus nevére kérlek titeket, éljetek mindnyájan egyetértésben, ne szakadjatok pártokra, legyenek egyek ugyanabban a lelkiületben” (1Kor 1,10).

Akiket a Lélek eltölt, azok egy szívvel-lélekkel találkoznak Istennél. Itt lát-szik meg, hogy természetfölötti közösséget alkotnak. Istennél találkoznak, benne egyesülnek. Ugyanakkor emberek: szívük-lelkük, érzelmeik, gondolataik és törekvéseik egybefornak Isten előtt.

Amikor valaki először fedezi föl, hogy lehetséges a szív és lélek egysége, mohón veti rá magát arra az útra, ahol fölfedezni vélte. A szerelmes így látja azt, akit szeret, a baráti kör ezért vonz és készlet minden áldozatra. Még inkább áll ez akkor, ha megsebzett, lelkük mélyén szenvedő emberek találhatnak olyanokra, akiknél simogató kezét, megértő szívet remélnek. Evvel magyarázható jórészt fiatalságunk igénye megértő baráti körre. Legtöbbjük szíve kiszáradt a fogyasztó társadalom személytelensége, nem egyszer a családi otthon üressége vagy rendezetlensége következtében. Mennyivel lelkesítőbb — gondolja — az a közösség, amelyik Isten nevében akarja megosztani életét, kész a másikat befogadni! A közösségi kapcsolat első szakasza rózsás ígéreteket rejt magában. Úgy érezzük, hogy minden nagyszerű lesz. A másik megéri, hogy lemondjak saját kívánságaimról. A legegyszerűbb, mindennapi eseményekben épp úgy kész vagyok vele tartani, mint a hit mélységeiben. Makarónit akar enni? Azt szeretem most én is, bár néhány héttel előbb rá se tudtam nézni. Imádkozzunk? Kész örömmel, jóllehet kissé bizonytalan vagyok ilyen dolgokban . . . stb.

„Egy szív, egy lélek” lettek a jeruzsálemi hívek, ismétli többször is Lukács (Csel 2,44-47; 4,32-36; 5,13). A Lélek kiáradó ereje, az apostolok bátorsága, Krisztus közelsége elsőprő lendületet adott nekik, s ez ragályosan hatott a többiekre. Ebben részesedhettek a korintusiak is. Annál megdöbbentőbb az a kép, amelyet Szent Pál alig 4—5 év múlva rajzol a közösségről. Pártoskodnak egymás között, bírálgatják vezetőiket. Önkéntelenül is kérdezhetjük:

övéiknek tekintették az egyes csoportok az összes korintusi keresztényeket? — A közösségi élet második szakaszához, a kiábránduláshoz jutottak el. Mint ahogy egy idő múlva mi is megkérdezzük: miért ne lehetne most már egyszer a másik az én sültkrumplit, hisz annyit ettem már az ő makaróniját! Miért ne mehetnénk már egyszer annak az atyának a prédikációjára, akit én szeretek, miért mindig Jóska választja ki, kit hallgassunk? Jobbik esetben elkezdünk egymás mellett élni, a rosszabbikban pedig már fúrjuk, marjuk a másikat.

Sok okot lehet találni, miért jutunk el sokszor idáig családi életünkben, barátainkkal és egyházi közösségeinkben. Szent Pál azonban segít, hogy a legmélyebb okot megláthassuk. Végeredményben balgaságnak, botránynak tartjuk Krisztus keresztségét (1Kor 1,23). Józan ember képes-e arra, hogy mindig csak lemondjon, áldozatot hozzon, és mások talán kinevessék érte? — A korintusiak, hozzánk hasonlóan, hallották, hogy Krisztus a kereszten halt meg. Tudták, hogy követni kell őt. Vagyis ha hozzá akarunk csatlakozni, nekünk is késznek kell lenni a lemondásra, meg kell halni önmagunknak. Az első időben neki is lendülünk. Valószínűleg titokban mégis csak azt reméljük, hogy a tövisszorosú majd csak kivirágzik. Mindent rózsaszínen látunk. Mikor azután nap mint nap kell a másik terhét hordozni, akkor nyugősek leszünk, megfélemlünk a Lélek sugallatáról. Pedig ő mellettünk áll, ő hűséges! Kész igazán természetfölötti erővel erősíteni, hogy ami emberi eszközökkel megvalósíthatatlan, azt az ő kegyelméből elérhessük. Gyengeségem elismerve nyitom ki szívemet igazán, hogy Isten megdicsőülhessen. Ekkor kezdhetek el teljesebben a másikért élni. Már nem illúzióimra támaszkodva, hanem Benne bízva. Már másokért élek, a Lélek erejéből, mint ahogy Pál elmondhatta: „Mindenkinek mindene lettem, hogy mindenkit üdvözíthessek” (1Kor 9,22). Ez a közösségi élet harmadik szakasza, amihez valóban nélkülözhetetlen a Lélek ereje, és amit akkor kezdünk megtalálni, mikor nem önmagunkban bízunk.

Szent Pál korintusi levele azonban rámutat három olyan konkrét területre is, ahol önzésünk leginkább a szakadás oka lehet.

Első helyen áll az érzékiség. Nemcsak mert a testi ember általában nem képes befogadni a Lélek indítását. Hanem azért is, mert már emberileg is a fékezetlen érzékiség védekezésre kész. Félünk, hogy perzselő tűzének mi is áldozatul esünk, és minden kiég bennünk. A Páltól említett vérfertőzőhöz hasonlóan minden zabolátlan érzékiség az igazi közösség rombolója (1Kor 5,1-9).

A második ok a korintusiaknál pereskedés formájában jelentkezett. Végül indítéka azonban a bírvágy. A mi baráti körünket többször is fenyegette az anyagi érdekek hajhászása. Sikerült elkerülni, hogy törésre kerüljön a dolog. De nem egyszer éreztük, milyen veszedelmet jelent a közösség életére a mammon szolgálata. Elsősorban két mérnök tapasztalta ezt meg köztünk, s rajtuk tanultunk mi is. Együtt jártak az egyetemre, építésszek lettek. Mindegyik jól dolgozott vállalatánál, s fontos volt a prémium is, mert családjuk nőtt, gyerekeiknek szerettek volna többet nyújtani. Egyik nap rádöbbsentek: vetély-

társakká váltak. Nem kis erőfeszítésbe került, amíg el tudták fogadni, hogy barátságuk — amely a keresztyén szeretetnek is jele akart lenni és sokat jelentett egész családjuknak — többet ér, mint az a pár ezres, amit esetleg egymás elől tudtak volna elhalászni. A gyakorlati megoldás persze bonyolult volt, mert mindegyikük felelős egy csomó munkatársáért is. De lassan sikerült eltalálni a helyes utat. Mindenesetre fülünkbe csengett szent Pál felhívása: „Miért nem tűritek el inkább a károsodást?” (1Kor 6,8)

Legtöbbször azonban a harmadik területen lépnek fel a szakadást előkészítő események, s annál nehezebb kiküszöbölni őket, minél észrevétlenebbül lopózkodnak be életünkbe, minél jelentéktelenebbnek látszanak. A legtöbbet ugyanis avval ártunk közösségi életünknek családjunkban, baráti körünkben, egyházközségünkben, hogy egyszerűen tekintet nélkül járunk el a másikkal szemben. Mintegy vakon és érzéketlenül. „Minden szabad nekem, de nem minden hasznos” — jegyzi meg már szent Pál (1Kor 6-17; 8,1-13; 10,23-24). Sok minden szabad nekünk is házastársunkkal szemben, sok mindent kívánhatunk és tehetünk házon kívül is, ami még nem bűn. De ha a másiknak ez kellemetlen, ha megbotránkozik rajta vagy lelki megrázkódtatáshoz vezet? Előmozdítom-e a közösségi életet azzal, hogy ilyenkor megmakacsolom magamat? Sajnos, úgy látszik, nemcsak a korintusiaknak kellett ezen a téren küzdeni, nemcsak ők feledkeztek meg erről. Lábbal tiporjuk mi is nap mint nap!

4. „Amíg így imádkoztatok, megremegett a hely, ahol összegyűltek. Mindnyájukat eltöltötte a Szentlélek, és bátran hirdették az Isten szavát” (Csel 4,31). „Törekedjete a szeretetre, de igyekezzete a lelki adományokat is elnyerni, különösen azt, hogy prófétálhassatok” (1Kor 4,11).

Túl magasnak látszik a jeruzsálemi közösség lelkesedése, szeretete? Emberi erőket véve tekintetbe igennel felelhetünk. De Lukács megadja az eszközt, hogyan nyerhetjük el az erősítő Lelket: ha a közösségben együtt imádkozunk. „Ahol ketten vagy hárman összejönnek az én nevemben, ott vagyok közöttük” — ígérte Krisztus (Mt 18,20). Ezért imádkoztak állhatatosan egy szívvel, egy lélekkel az apostolok Krisztus mennybemenetele után. Ezzel szemben mi sokszor csak egymás mellett vagyunk imáink alatt a szentmisén, az ájtatosságokon, de szívünk, szándékaink nem egyesülnek.

Néha pedig úgy tűnik, mintha egyenesen határt akarnánk szabni a Lélek kiadásának. A jeruzsálemi közösségre már kiáradt a Lélek pünkösdi napján. Az Apostolok Cselekedeteinek 4. fejezetében leírt eseményt éppen ezért egyes magyarázók „második pünkösdeknek” nevezik. Vagyis most újra, mintegy kézzelfoghatóan ismét belenyúl életükbe. A Lélek működése nyilvánvaló lesz a külső világ számára is. Ezt fejezi ki a föld megrendülése. A lényeg azonban szívük megrendülése, átalakulása, mert újból megélték Isten közelségét. Tudták, hogy jelen van adományaival, elárasztja közösségüket. Tudták: Isten nem ismer határt gazdagságának kiárasztásában.

Micsoda számítgatásnak tűnik fel evvel szemben a mi viszonyunk a Lélekhez! Nem egyszer keltjük azt a benyomást, hogy szinte vonakodunk megnyitni

szívünket adományainak. Mintha így gondolkodnánk: bérnél már megkaptam a Szentlelket, tehát megadtam, ami kijár neki, és most békében akarok élni! Nem forrásnak kellene-e lenni ennek a találkozásnak, amely mindennap eltölti egyéni és közösségi életünket a Lélek adományaival? Nem arra kellene-e gondot fordítani, hogyan, miként kaphatjuk meg még bővebben adományait?

Hogy mi mehetett végbe pünkösd napján és ezen a „második pünkösdön” is az apostolok és a hívek lelkében, azt akkor kezdtük megsejteni, amikor egy-egy mély imádságban töltött esténk vagy közös szentmisénk után új fény támadt életünkben, megújulva mentünk haza. Ilyenkor együtt elméltünk, megosztottuk szándékainkat, örömeinket, kereszteinket. S éppen azért, hogy Isten előtt kitértük szívünket a másoknak, hogy volt bizalmunk összefogni szándékainkat, egymás iránti szeretetünk tükrében felragyogott Isten irántunk való végtelen szeretete. A másikon keresztül éltük meg Krisztus jelenlétét.

Ezt ajánlhatta Szent Pál korintusi híveinek is, amikor a prófétálás ajándékára sürgette őket. Figyelniök kell: mit is mond az Úr, mit jelent nekik az Írás szava, és ezt megosztani a többiekkel. Ez is Isten szavának hirdetése. Nem elvontan, hanem a mindennapi életbe beágyazva. Nehogy saját elgondolásaink rabjává váljunk, törekszünk arra, amit ugyancsak ajánl Szent Pál: barátaink, lelkipásztoraink bírálják meg, amit jószándékkal hirdetünk Istenről (1Kor 14,29).

Tudjuk ugyanis, hogy nem elég a pusztá érzélem. Törekedni kell, hogy valóban Krisztus Lelke töltsön el. Krisztus pedig az ő Testének, az Egyháznak adta a Tanítót, a Vigasztalót. Amíg evvel a testtel vagyunk kapcsolatban, addig járunk jó úton. Ugyanez a közösség sürget annak megosztására is, amit kaptunk és kapunk a Lélektől. Mert az Ő adományait mindannyiunk szolgálatára kell szentelni. Ez a karizmák célja.

Számunkra is jelentős feladat Krisztus szavát hirdetni. Elsősorban életünk példájával kell ezt megtennünk: gyermekeinknek, munkahelyünkön, másokkal való kapcsolatainkban. Ezekben a próbálkozásokban különösképpen szükségünk van a Lélek irányítására, megvilágítására. Gyakran imádkozunk, segítsen meg, hogy a hegyi beszédben hirdetett boldogságok szellemébe be tudjunk kapcsolódni. Például hogyan egyeztethetjük össze az elsőt, a szegénységet a mi életformánkkal? Családunk van, felelősek vagyunk gyermekeinkért; munkánkat sem adhatjuk fel, ami egyes foglalkozásokban meglehetősen jólétet biztosít, anélkül, hogy ezt hajhásznánk. Most pl. úgy próbáljuk a szegénységet élni, hogy nem költekezünk. Gyermekeinknek megmagyarázzuk, hogy egyszerű életformában is lehet boldog az ember; hogy ne minden pénzét fordítsa önmagára, főként amikor közvetlen környezetében — mint annyi dél-amerikai nagyvárosban — nélkülözés, nyomor található. Boldogok voltunk, amikor egyikünknek sikerült megértetnie 19 éves fiával: ahelyett, hogy külön autót vetetne magának, fordítsuk ezt az összeget a szomszéd szegények támogatására. Persze ez a megfontolás megkívánja tőlünk is, hogy a család autója ne „státuszszimbólum” legyen, hanem hasznos munkaeszköz.

Az egyházközösségben való közreműködés (főként a jegyesek házassági előkészületében próbálunk segíteni) szintén áldozattal jár. Külső tevékenységünk nem mehet családi közösségünk rovására. Bízunk azonban, hogy a Lélek segítségünkre lesz, és eltölt szeretetének kegyelmével, ami az ő legfőbb adománya és közösségi életünk alapja.

Armand J. Nigro

AZ IMÁDSÁG: SZEMÉLYES VÁLASZ ISTENNEK

Meggyőződéselem, amelyet szeretnék megosztani: az imádság személyes válasz Isten jelenlétére. Hadd magyarázom meg.

Vagy mi vagyunk fontosabbak, mint Isten, vagy Isten fontosabb nálunk. A felelet nyilvánvaló: Ő fontosabb, mint mi. Ha pedig az, amit Isten akar és tesz, fontosabb, mint amit mi akarunk és teszünk, akkor figyelmünknek jobban kell arra összpontosulnia, mi az Isten és mit tesz. Továbbá amit Isten akar mondani nekünk, az fontosabb, mint akármilyen, amit mi mondhatnánk neki. Isten pedig akar szólni és akarja közölni magát velünk. Ha az imádság túlságosan önközpontú, ha középpontja az „én”, „engem”, „enyém” (még ha szent és nemes kívánságokra vonatkozik is), akkor nehézségekkel fogunk találkozni.

Az imádság személyes válasz Isten jelenlétére. Inkább olyasmiről, amit Isten tesz bennünk, mint amit magunk teszünk. Ez azt jelenti, hogy Isten először is tudatossá teszi jelenlétét számunkra. Az imádság annyit jelent, hogy észrevesszük Istent és válaszolunk Neki. Szent János emlékeztet, hogy az igazi szeretet mindenekelőtt nem azt jelenti, hogy mi szeretjük Istent (ami lehet igaz is meg nem is), hanem hogy Isten szeret minket először. Az ő szeretete irántunk fontosabb, mint a mi szeretetünk őiránta. Igaz, kívánja, értékeli szeretetünket és hálás érte; de minthogy fontosabb az ő szeretete irántunk, mint megfordítva, azért az ő szeretete több figyelmet érdemel tőlünk.

Nézetem szerint három lépcsőre kell figyelniünk az igazi imádság felé tartva. Először is: ha az ima személyes válasz Isten jelenlétére, akkor az ima kezdete az, hogy **v e g y ü k é s z r e** ezt a jelenlétét, egyszerűen ismerjük el, tudjuk megvallani: „Igen, Istenem, Atyám, a Te szereteted árasztja belém az életet. Igen, a Te szereteted árasztja az életet és létet a körülöttem levő, az érzékeim kapuja körül töltegető dolgokba. A Te szereteted adja belém a tehetségeket és vágyakat stb.”

Szeretnék egy megkülönböztetést tenni. Tudom, hogy az „elmélkedés” és „imádság” szavakat felváltva használják, ráadásul különböző szerzők különböző értelemben. Vallásos „elmélkedésen” én azt értem, amikor Istenről gondolkodunk, vagy arról, amit ő tesz, vagy bármilyen más jó, szent vagy vallásos tárgyról. De ez nem ima. Ha valakire gondolok, akkor ugyan ő van gondolataim